

ABSTRAKT

Účinnost a bezpečnost vybraných doplňků stravy

Katedra sociální a klinické farmacie, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, Univerzita Karlova v Praze

Student: Kateřina Smolíková

Vedoucí diplomové práce: PharmDr. Jitka Pokladníková, Ph.D.

Úvod: Trh s doplňky stravy zaznamenal v posledních letech znatelný rozmach a doplňky stravy se u některých lidí stávají součástí jejich každodenního života, což s sebou může přinášet i možná rizika.

Cíl práce: Zjistit účinnost a rizika vybraných doplňků stravy s obsahem *Vaccinium macrocarpon*, *Serenoa repens*, *Cimicifuga racemosa*, *Glycine max* a *Silybum marianum*. Současně bylo cílem práce zhodnotit bezpečnost vybraných doplňků stravy z hlediska obsahu přídatných látek, zjistit možné nežádoucí účinky u zdraví škodlivých přídatných látek a porovnat je se zjištěnými nežádoucími účinky léčivých rostlin.

Metodika: Účinnost a bezpečnost byla hodnocena na základě vědeckých studií. Bylo hodnoceno 5 skupin nejprodávanějších doplňků stravy v roce 2011. Seznam 100 nejprodávanějších doplňků stravy v České republice nám byl poskytnut jedním lékárenským řetězcem. Z nejprodávanějších doplňků stravy byl vypracován seznam nejčastěji se vyskytujících obsahových látek, který byl zaslán Ministerstvu zdravotnictví se žádostí o doplnění produktů se stejnou obsahovou látkou z aktuální databáze registrovaných doplňků stravy. Hodnocení bezpečnosti vybraných doplňků stravy z pohledu přídatných látek vycházelo z rozdělení přídatných látek do kategorií bezpečnosti. Data byla analyzována v programu Microsoft Excel 2010.

Výsledky: Účinnost léčivých rostlin nebyla potvrzena. Ze zkoumaných 94 doplňků stravy lze označit pouhých 10 produktů podle použité metodiky za bezpečné. Doplňky stravy obsahující *Serenoa repens* extrakt a *Cimicifuga racemosa* extrakt nemají ani jeden produkt bezpečný. Celkem 57 % přídatných látek je hodnoceno jako zdraví škodlivých. Některé zdraví škodlivé přídatné látky mohou vyvolat nežádoucí účinky podobné nežádoucím účinkům léčivých rostlin.

Závěr: Pro většinu populace jsou doplňky stravy bezpečné, ale u predisponovaných jedinců se může objevit potenciální riziko vzniku negativního působení na lidský organismus možná právě z důvodu přítomnosti přídatných látek.

Klíčová slova: Bezpečnost, doplňky stravy, přídatné látky